

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Capvt IX. a Idem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

gressum refert Vghellius tom. 3. Italia sacra, fol. 272. Habet Ecclesiam Cathedralē à primis Ecclesiæ saculis à sancto Romulo constructam eius primo Episcopo.

c *Lite non contestat.*) Contra dicta supra in cap. 1. ut lite non contest.

d *Banniverat.*) Id est exulaverat, nam bannus accipitur pro exilio, ut probavi in cap. 2. supra, de purgat. canonic. & in præsentī notavit Cironius.

e *Mille libris.*) Injuria enim gravis æstimatur cum fori Ecclesiastici præscriptio contemnitur,

cap. non placuit 16. questione 7. ibi : Non placuit laicum statuendi in Ecclesia habere aliquam potestatem, cui obsequenti manet necessitas, non auctoritas imperandi. Et quemadmodum curialibus injuria irrogata non ipsos dumtaxat tangit, sed ad Regiæ dignitatis offensam spectat, ut loquitur Fredericus lib. 3. constit. Sicul. tit. 33. cap. 1. Ita & offensa clericorum ad Christum pertinet, ut exprimitur lib. 6. Capitul. cap. 98. ideoque eo casu penam anathematis statuit Synodus Constantinopolitana relata in cap. accusatio 2. quest. 7.

CAPVT VIII.

a Gregorius IX.

In nostra, & fratrum nostrorum præsentia proposuistis, quod cives Brixien. protestationibus damnorum illatorum adinvicem, quæ propter multas civiles discordias incurrerant, plurimum aggravati, statutum editum de non petendo, vel recipiendo in posterum restorationes huiusmodi à Communi generaliter approbarent, & firmarunt etiã juramento. *Et infra:* Cũ igitur aliud sit damnorũ restauratio, quam satisfactio expensarum; & ideo juramento exhibito super damnorum articulo, intelligi non debeat, quod factum expensarum fuerit comprehensum: mandamus quatenus juramento non obstante prædicto) auctoritate nostra provideas, quod dictum Commune pro bono concordie ad expensarum satisfactionem aliquid contribuat, juxta tuæ discretionis arbitrium à te, sicut expedierit, moderandum.

NOTÆ

a **G**regorius IX.) Non exprimitur cui Prælato Pontifex referbat; credi tamen potest referbere Episcopo Brixienfi; de qua diocesi egi in cap. tua de procurat. Decernit autem Gregorius in præsentī, post sedatas dissensiones civiles inter cives Brixienfes, & milites eiusdem civitatis, ut referunt Hostiensis, & Innocentius in præsentī, populum Brixiensem posse repetere expensas, et si juramento promiserit damna illata occasione hu-

jusmodi dissensionum non repetiturum; & magna cum ratione, nam cum juramentum non extendatur ad ea, de quibus actum, vel cogitatum non fuit, cap. Quintavallis, de jurejur. & in propria, & stricta interpretatione appellatione damnorum non veniunt expensæ, l. 3. ff. de damno infecto; ideo et si populus Brixienfis juramentum promississet se non repetiturum damna occasione discordiarum accepta, rectè tamen potest expensas repetere,

CAPVT IX.

a Idem.

Si culpâ tuâ datum est damnum, vel injuria irrogata, seu aliis irrogantibus opem forte tulisti, aut hæc imperitiâ tuâ, sive negligentia evenerunt, jure super his satisfacere te oportet, nec ignorantia te excusat, si scire debuisti ex facto tuo injuriam verisimiliter posse contingere, vel jacturam. Quod si animalia tua nocuisse proponas, nihilominus ad satisfactionem teneris, nisi ea dando passis damnum, velis liberare te ipsum quod tamen ad liberationem non proficit, si fera animalia, vel quæ consueverunt nocere, fuissent; & quam debueras, non curasti diligentiam adhibere. Sanè licet qui occasionem damni dat, damnum videatur dedisse: fecus est tamen in illo dicendum, qui ut non accideret, de contingentibus nihil omisit.

NOTE

NOTÆ.

§ si quis servus, ff. ad leg. Aquil. l. si usufructus, ff. si ex noxali causa, l. servus 16. ff. de interrogat. act. l. itaque 12. §. 1. l. servi 17. §. illud, l. insciando 61. §. 4. ff. de furtis, l. inter 26. §. sed & cum servus, ff. mandati, l. si heredis 48. l. si libertus 110. ff. de legatis 1. l. 19. §. ult. ff. de peculio, cum leg. 16. ff. de peculio legato, junctis Fabro lib. 3. conjēt. cap. 5. Cujacio lib. 12. obser. cap. 9. & ult. l. 1. ff. de public. judic. l. 3. §. 4. ff. nau. ta, caupon. l. Nefennius, §. final. ff. de re judic. l. ex contrahibus 49. ff. de O. & A. l. si servus 31. ff. de pignorat. l. 17. §. penult. ff. de usufruct. l. 2. ff. de publican. l. si ambo 10. §. quotiens. l. si debeas, ff. de compens. l. item 20. §. item redē ait, l. illud. 40. §. penult. ff. de petit. heredit. l. 3. ff. de evict. l. 4. §. illud, ff. statu liber. l. 11. ff. locat. juncto Cujacio lib. 22. obser. cap. 4. & lib. 21. cap. 40. l. 1. ff. ne quis cum, l. 2. ff. de eo, per quem factum. l. 1. §. cum servus, ff. de his qui deiecerunt, l. 18. §. ult. ff. de mortis causā donat. l. 1. §. ult. ff. de publican. l. 4. ff. de aleator. l. 4. §. auctioris, ff. de doli except. l. 12. §. ult. cum l. sequenti, ff. de liberali causa, l. si mulier 21. §. 1. ff. rer. amor. l. 17. §. 17. l. 46. & 58. ff. de edilit. edict. l. 3. §. ult. ff. si mensor falsum modum, l. postliminium 19. §. si statu liber, ff. de captivis, l. 1. §. apud servum, ff. depositi, l. 72. §. 5. ff. de solution. l. antiquis 6. §. si servus, ff. quod vi aut clā, l. 6. §. Celsus, ff. de aqua pluvia, l. 13. §. 1. ff. de publican. l. 3. §. 4. ff. de liber. homine, l. 7. ff. quod vi aut clam, l. 8. §. ult. ff. communi dividendo, l. si hominem 69. ff. de solution. l. rem. 21. §. 1. ff. commodati, juncto Cujacio tract. 8. ad Africanum, l. 7. §. hoc edictum, ff. de damno infecto, l. 13. & 14. ff. de interrogat. l. 1. §. interdum, ff. si quadrupes pauperiem.

1. a **Dem.** Gregorius videlicet Nonus, qui præsentem edidit constitutionem motu proprio, ex diversis juris civilis principiis. Et in primis docet circa damnum datum, teneri eum qui culpa sua damnum dedit, jussit dari, consentit, impedit egrit, aut neglexit: quod etiam passim docetur in titulo ff. ad leg. Aquil. Et licet quodlibet damnum datum peculiari lege vindicari possit, veluti Aquilia, de vi publica, & de ficiariis; tamen extra ordinem damnum datum vindicari posse, colligitur ex l. 1. §. 1. l. 9. l. penult. & ult. ff. de incendio, & ruina, l. 3. §. 1. ff. de offic. Praef. vigil. l. 2. ff. arbor. furt. cas. l. aut facta 16. §. evenit, ff. de pœnis. Ut autem damnum datum vindicetur, injuriā factum esse debet, id est vel dolo, vel culpa. Patet etiam tam latè verbum injuriæ, ut & qui culpa levissimā damnum dedit, injuriā dedisse dicatur, leg. in lege 44. ff. ad leg. Aquil. Igitur culpa in præsentem non solum supinam negligentiam designat, quæ prope dolum est; verum & levitia, & imperitia, & infirmitas in culpa ponuntur, si quis affectaverit id, in quo intelligitur vel intelligere debet imperitiam, aut infirmitatem suam esse alii periculofam futuram, l. 5. §. 1. & ult. l. 8. l. 31. ff. ad leg. Aquil. l. illicita 6. §. sicuti, de offic. Praefid. Prosequitur Gregorius casum, in quo quis damnum dedit, non corpore suo, sed per animalia propria: & tunc docet, posse dominum servum, vel quadrupedem, per quem damnum datum est, æstimationem damni solvere, vel noxam dare, hoc est servum, vel animal, quod damnum dedit, juxta legem 1. & per totum titulum ff. de noxalibus. In qua parte observandi sunt textus in l. si servus 27.

TITULUS XXXVII.

De pœnis.

CAPVT I.

Ex Concilio a Toletano.

A qua frequenti prævaricatione iterantur, frequente sententia condemnentur.

NOTÆ.

1. a **Toletano.** Ita etiam legitur in prima collectione, sub hoc tit. cap. 1. & apud Burcardum lib. 19. Decreti cap. 158. Carnotens. part. 15. Decreti, cap. 166. & in fragmentis Concilii Toletani incerti, quæ reperiuntur ad calcē Concilii Toletani 1. apud Loaysam; & licet non reperiantur textus hic in aliquo ex Conciliis Toletanis

hucusque excusis, ejus tamen sententia in jure certa est; nam licet de eodem delicto non possit quis iterum accusari, postquam fuit semel absolutus, vel condemnatus, ut probavi in cap. de his, de accusat. tamē cum postea novā prævaricatione relapsus est in idem delictum, potest iterum puniri; immo & propter iterationem gravius punitur, ut probavi in cap. ad abolendam, de heret.